

PIKETREGELING: "PILOT ADVOCaat BIJ POLITIEVERHOOR"

HOFRESSORT AMSTERDAM 2008

De Raad voor Rechtsbijstand

Overwegende dat de Minister van Justitie het wenselijk vindt dat een pilot plaatsvindt waarbij een advocaat aanwezig is bij het eerste politieverhoor,

Overwegende dat de kaders waarbinnen het pilot wordt uitgevoerd zijn gesteld in de brieven die de Minister van Justitie op 1 mei en 29 juni 2007 heeft gezonden aan de Tweede Kamer¹,

Overwegende dat tijdens het pilot voor de beoordeling van de rechtmatigheid in de opsporingsfase uitsluitend de vigerende wet- en regelgeving en geldende jurisprudentie leidend is,

stelt de volgende regeling vast:

1. Inleiding

1.1 Afbakening pilot

In de politieregio Amsterdam-Amstelland, arrondissement Amsterdam, vindt een pilot plaats in het kader waarvan piketadvocaten:

- voorafgaand aan het eerste politieverhoor in de gelegenheid worden gesteld om maximaal een half uur met de verdachte te spreken;
- aanwezig kunnen zijn bij het eerste politieverhoor² en eventuele vervolgvragen van personen die worden verdacht van daderschap als bedoeld in artikel 47 Wetboek van Strafrecht of een voltooid misdrijf zoals genoemd in titel XIX Wetboek van Strafrecht.

1.2 Doel

De hierna volgende 'piketregeling advocaat bij het politieverhoor' heeft tot doel om de deelnemingsvoorwaarden en verplichtingen, alsmede de werkzaamheden van de aan de piketdienst deelnemende advocaten te beschrijven en tevens de praktische gang van zaken vast te leggen.

2. Deelname

1. Voor deelname dient een advocaat aan de volgende criteria te voldoen:
 - Hij heeft zich schriftelijk aangemeld bij het Bureau van de Amsterdamse Orde.
 - Hij heeft een kantoororganisatie die hem in staat stelt aan de eisen van beschikbaarheid te voldoen;
 - Hij neemt tenminste 3 jaar deel aan de strafpiketdienst;
 - Hij heeft de afgelopen 3 jaar minimaal 50 strafzaken per jaar behandeld;
 - Hij heeft in de afgelopen 2 jaar minimaal 16 punten op strafrechtelijk gebied verdiend;
 - Hij verklaart zich in staat en bereid om gedurende 2 weken per jaar 24 uur per dag beschikbaar te zijn;

¹ Kamerstukken II 2006/07, 30 800 VI, nrs. 86 en 113

² Het eerste politieverhoor omvat het eerste inhoudelijke verhoor van de verdachte in de verhoorkamer en kan uit meerdere fasen zijn opgebouwd (eerste contact / persoonsgericht verhoor / zaakgericht verhoor). Slechts de inhoudelijke betekenis bepaalt wat moet worden verstaan onder een eerste inhoudelijk verhoor. Als het eerste verhoor voor korte duur wordt onderbroken en vervolgens wordt hervat, is geen sprake van een vervolgvragenverhoor.

- Hij houdt kantoor en woont op een adres waarbij hij in staat is binnen een half uur na de melding op het desbetreffende politiebureau te arriveren;
 - Hij verklaart zich in staat en bereid om gedurende maximaal 15 uren en 6 dagen tot aan de inbewaringstelling beschikbaar te zijn voor aanwezigheid bij verhoren, zonedig ook na de inbewaringstelling;
 - Hij neemt deel aan een voorafgaande training (deze zal medio mei 2008 worden gegeven);
 - Hij verklaart zich bereid aan de pilot zijn volle medewerking te verlenen;
 - Hij verklaart zich bereid aan de evaluatie van het pilot zijn volle medewerking te verlenen.
2. De Raad van Toezicht doet de Raad voor Rechtsbijstand uit de groep van advocaten die zich hebben aangemeld en aan de in het eerste lid gestelde voorwaarden hebben voldaan een voordracht. Deze advocaten zullen door het bureau van de Raad voor Rechtsbijstand op het piketrooster worden ingedeeld.

3. Zorgvuldigheid

Van een tot de regeling toegelaten advocaat wordt verwacht dat deze op zorgvuldige en doelmatige wijze rechtsbijstand verleent tijdens de piketdienst. De advocaat die verhinderd is op een datum waarop hij/zij dienst heeft zijn werkzaamheden te verrichten, dient daarvan tevoren mededeling te doen aan de piketadministratie van de Raad (tel. 020. 5805999 of fax. 020-5805962).

4. Meer verdachten in een zaak

In het geval in een zaak meer dan één persoon voldoet aan de voorwaarden van het pilot: "advocaat bij het politieverhoor" en de piketcentrale dit onderkent, zal in beginsel slechts één verdachte bij de piketadvocaat worden gemeld. Door de piketcentrale wordt voor de andere verdachte(n) een andere aan het pilot deelnemende en op het rooster voorkomende piketadvoca(a)t(en) of de reservepiketadvoca(a)t(en) ingeschakeld.

5. Melding door de politie en bereikbaarheid van de piketadvocaat

1. Van een tot de regeling toegelaten advocaat wordt verwacht dat hij zich, op de dag waarop hij voor zijn piketdienst is ingeroosterd, zodanig beschikbaar houdt dat hij gedurende 24 uur per mobiele telefoon bereikbaar is.
2. De politie zal, zodra vaststaat dat de verdachte van een voltooid levensdelict door de politie zal worden verhoord, hiervan telefonisch en per fax melding maken bij de piketcentrale die dan direct de dienstdoende piketadvocaat belt. In de telefonische melding en in de fax geeft de politie uitdrukkelijk aan dat de melding plaatsvindt in het kader van het "pilot advocaat bij politieverhoor". Voorts vermeldt de politie het telefoonnummer (doorkiesnummer) van de politiefunctionaris die de contactpersoon voor de advocaat is. De advocaat kondigt zijn komst telefonisch bij deze contactpersoon aan.
3. Indien een ingeroosterde piketadvocaat niet telefonisch bereikbaar blijkt, wordt de melding door de piketcentrale doorgegeven aan een andere dienstdoende advocaat of aan de als reserve ingeroosterde advocaat.
4. Van de advocaat wordt verwacht dat hij de verdachte bezoekt binnen de aanrijtijd³ van minimaal een half uur die door de politie in acht wordt genomen na het doorgeven van de melding aan de piketcentrale.
5. Na afloop van de aanrijtijd neemt de politie een wachttijd van maximaal een half uur in acht om de verdachte gelegenheid te bieden de advocaat te spreken voordat met het verhoor wordt begonnen.
6. Indien het eerste verhoor voorafgaand aan de in verzekeringstelling plaatsvindt, geeft de politie bij de melding van de in verzekeringstelling aan de piketcentrale door dat de zaak van verdachte al eerder in het kader van het "pilot advocaat bij politieverhoor" bij de piketcentrale is gemeld.
7. De piketcentrale geeft aan derden geen informatie over de aangehouden persoon en zijn/haar advocaat. In voorkomende gevallen kan het bureau van de Raad de dienstdoende advocaat berichten dat derden contact willen leggen met de piketadvocaat. Het is vervolgens aan de piketadvocaat om al dan niet op dit verzoek in te gaan.

³ Aanrijtijd is de tijd die de advocaat in het kader van dit pilot krijgt om het politiebureau te bereiken.

6. Voorkeursadvocaat

Wanneer direct bij een melding door de verdachte wordt aangegeven dat hij voorkeur heeft voor een bepaalde advocaat, dan zorgt de piketcentrale ervoor dat de voorkeursadvocaat direct telefonisch op de hoogte wordt gebracht van het voornemen de verdachte te horen.

In alle gevallen waarin de voorkeursadvocaat niet direct bereikbaar en/of beschikbaar is, wordt de melding alsnog telefonisch doorgegeven aan de dienstdoende piketadvocaat.

Indien de verdachte pas na uitmelding door de piketcentrale voor het eerst zijn voorkeur uitspreekt voor een bepaalde advocaat, dan zorgt de piketcentrale er alsnog voor dat de voorkeursadvocaat telefonisch op de hoogte wordt gebracht van het voornemen de verdachte te horen. Indien de voorkeursadvocaat aangeeft de verdachte te willen bijstaan, dan wordt de dienstdoende piketadvocaat, aan wie reeds uitmelding heeft plaatsgevonden, hiervan onverwijld door de piketcentrale in kennis gesteld.

Indien de advocaat door derden wordt ingeschakeld, dient hij contact op te nemen met de piketcentrale. Verzoeken om een voorkeursadvocaat die de advocaat anders dan via de piketcentrale bereiken, worden niet als voorkeursmelding geaccepteerd en kunnen derhalve niet als zodanig worden afgehandeld.

Indien de voorkeursadvocaat voorkomt op de lijst van deelnemende strafpiketadvocaten kan het optreden worden vergoed (artikel 23 Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 juncto artikel 40, eerste lid Wetboek van Strafvordering). Komt de voorkeursadvocaat niet voor op de lijst, dan is sprake van een gekozen advocaat. Deze advocaat kan in voornoemd geval geen aanspraak maken op een door de overheid betaalde piketvergoeding⁴.

In alle gevallen waarin de voorkeursadvocaat optreedt, stelt deze tenminste de Hulpofficier van Justitie in kennis van zijn/haar optreden, overeenkomstig het bepaalde in artikel 39, lid 1 en 2 Wetboek van Strafvordering. Uit regel 22 lid 1 van de Gedragsregels voor advocaten vloeit voort dat in geval een advocaat van iemand een verzoek ontvangt tot overneming van de behandeling van een zaak die reeds in behandeling is bij een door de piketcentrale toegevoegde dienstdoende piketadvocaat, hij zijn hulp niet verleent voordat overleg met de dienstdoende piketadvocaat heeft plaatsgevonden.

In gevallen waarin de door de piketcentrale ingeschakelde dienstdoende piketadvocaat reeds is gearriveerd op het politiebureau, maar de verdachte te kennen heeft gegeven zich niet door hem te willen laten bijstaan, kan aan de dienstdoende piketadvocaat een vergoeding worden verstrekt als bedoeld in artikel 8, eerste lid, onder a, en artikel 8, tweede lid, van deze piketregeling. Indien hij / zij aanspraak wenst te maken op voornoemde vergoeding, dient hij / zij de "Verklaring optreden piket" alsmede de bijlage als bedoeld in artikel 10 van deze piketregeling te laten afstempelen en te laten ondertekenen door de politie. Op de bijlage dient uitdrukkelijk verklaard te worden dat de verdachte heeft afgezien van bijstand van de dienstdoende piketadvocaat.

7. Regels met betrekking tot de aanwezigheid en rol van de advocaat bij het eerste verhoor en eventuele vervolghooren

Voor wat betreft de regels met betrekking tot de aanwezigheid van de advocaat en zijn/haar rol bij het eerste verhoor en eventuele vervolghooren wordt verwezen naar het politieprotocol: "Pilot raadsman bij politieverhoor van verdachte".

8. Vergoeding

1. De forfaitaire vergoeding voor de in het kader van de onderhavige piketregeling te verlenen rechtsbijstand (vide artikel 7) bedraagt maximaal 8 punten:
 - a) 2,5 punten voor de intake, het gesprek voorafgaand aan het eerste verhoor en aanwezigheid bij het eerste inhoudelijke verhoor;

⁴ Dit is bevestigd door de Raad van State, Afdeling Bestuursrechtspraak, 19 september 2001, nr 200003672/1.

- b) 1.5 punt indien de verdachte in verzekering wordt gesteld (dit betreft de reguliere piketvergoeding ex artikel 23, eerste lid, onder a, van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000);
 - c) 4 punten voor eventuele vervolgvverhoren. Deze punten worden slechts toegekend indien meerdere vervolgvverhoren hebben plaatsgevonden en de advocaat bij tenminste een daarvan aanwezig is geweest;
2. De gereisde kilometers die in het kader van het piket zijn gemaakt voor het bijwonen van het eerste verhoor en eventuele vervolgvverhoren worden vergoed overeenkomstig hetgeen terzake is bepaald in artikel 25, derde lid Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000.

9. Tolk

Indien de verdachte de Nederlandse taal niet voldoende machtig is en de advocaat niet de taal van de verdachte spreekt, zorgt de piketadvocaat zelf voor de bijstand door een tolk. Bij zijn declaratie overlegt de advocaat de originele tolknota's.

10. Verklaring optreden piket

De dienstdoende piketadvocaat dient bij zijn/haar optreden een formulier "Verklaring optreden piket" mee te nemen en in te vullen. Aan dit formulier dient de ingevulde "Bijlage pilot advocaat bij politieverhoor" te worden gehecht. Genoemde formulieren zijn verkrijgbaar bij het bureau van de Raad. De verklaring alsmede de bijlage dient door de politie afgestempeld en ondertekend te worden, zulks op het verzoek van de advocaat die een verdachte heeft bezocht.

11. Klachten

11.1 Klachten over politie

Indien er bij de vervulling van een piketdienst een piketadvocaat klachten heeft over de uitvoering van de regeling door de politie - in het bijzonder het niet of tijdig doorgeven van meldingen - informeert de piketadvocaat de directeur van het bureau van de Raad schriftelijk, met vermelding van de belangrijkste feiten en omstandigheden. Het bureau van de Raad stelt een onderzoek in en informeert de betrokken advocaat over de uitkomst daarvan.

11.2 Klachten over het bureau van de Raad

Indien bij de vervulling van een piketdienst klachten zijn - in het bijzonder het niet of niet tijdig doorgeven van meldingen - wordt de directeur van het bureau van de Raad schriftelijk op de hoogte gesteld met vermelding van de belangrijkste feiten en omstandigheden. Het bureau van de Raad stelt een onderzoek in en informeert de politie en de betrokken advocaat over de uitkomst daarvan.

11.3 Klachten over de advocaat

Klachten over de piketadvocaat, in het bijzonder ter zake van de bereikbaarheid van de piketadvocaat en/of het tijdstip waarop de piketadvocaat na de melding rechtsbijstand heeft verleend, dienen zo spoedig mogelijk schriftelijk bij de directeur van het bureau van de Raad te worden gemeld.

Het bureau van de Raad geeft zonodig opdracht tot het instellen van het onderzoek. De klager en de betrokken piketadvocaat worden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze naar voren te brengen.

Wanneer de Raad - ambtshalve of naar aanleiding van een schriftelijke klacht - op grond van concrete feiten en/of omstandigheden constateert dat een deelnemend advocaat niet (langer) voldoet aan de in deze regeling omschreven verplichtingen, kan hij, doch niet dan nadat de betrokken advocaat is gehoord:

- een waarschuwing geven met de mededeling dat bij herhaling de maatregel van uitsluiting van verdere deelneming aan de regeling zal worden overwogen, gepaard gaande met een melding aan de deken;
- de advocaat al dan niet tijdelijk of voorwaardelijk van verdere deelname aan de regeling uitsluiten, gepaard gaande met een melding aan de deken.

De beslissing daartoe wordt met redenen omkleed en schriftelijk aan de betrokken advocaat meegedeeld. De raad wint alvorens tot uitsluiting wordt besloten het advies van de commissie strafpiket in.

De mogelijkheid om een advocaat van deelname aan de regeling uit te sluiten, laat de tuchtrechtspraak waaraan advocaten krachtens de Advocatenwet zijn onderworpen onverlet.

12. Inwerkingtreding van de regeling

Deze regeling is door de Raad voor Rechtsbijstand vastgesteld op 24 april 2008. De regeling heeft een looptijd van twee jaar en treedt in werking op 1 juli 2008.